

Sprawozdanie Sekretarza Generalnego

z czynności Akademii

od kwietnia 1916 do kwietnia 1917 r.

Z funduszu na wydawnictwo podręczników przyrodniczych ukazał się III tom „Anatomii człowieka” ś. p. Prof. Adama Bochenka a zarazem przystąpiono do druku drugiego wydania I tomu tegoż dzieła, z którego dotychczas wydrukowano już 30 arkuszy. Tom ten niebawem ukaże się na widok publiczny. Kierownictwo tego wydawnictwa pozostaje w rękach Prof. Dra St. Ciechanowskiego.

Nakładem funduszu im. Włodzimierza Spasowicza ukazały się dwie prace Dra Jana St. Bystronia: 1) „Zwyczajne żniwiarskie w Polsce”, zapowiedziane już w zeszłorocznym sprawozdaniu, oraz: 2) „Słowiańskie obrzędy rodzinne. Obrzędy związane z narodzeniem dziecka”.

Kosztem funduszu im. Nestora Bucewicza ogłoszoną została praca Prof. Tadeusza Sinki: „Antyk Wyspiańskiego”.

Nakładem fund. wydawniczego fundacyi ś. p. Wiktora Osławskiego ukazały się dwa dzieła: 1) Dr. Sta-

niśław Zachorowski: „Studia z historii prawa kościelnego i polskiego“, oraz 2) Dr. Władysław Konopczyński: „Geneza i ustanowienie Rady Nieustającej“.

Z funduszu na wydawnictwo przekładów pisarzy greckich i łacińskich wydano „Sofoklesa tragedye“ w przekładzie Prof. Kazimierza Morawskiego oraz rozpoczął się druk utworów Eurypidesa w tłumaczeniu Prof. Jana Kasprowicza. Publikacya ta, obejmująca przekład 19 tragedyi, obliczona jest na tomów 3.

Komitet dla dziejów Polski porozbiorowych. Druk Materyałów do dziejów Komisji Rządzącej (z r. 1807), wydawanych przez Prof. Michała Rostkowskiego, a obejmujących protokoły czynności tej Komisji oraz wydane przez nią ustawy i rozporządzenia, posunął się do 46 arkuszy. Inne publikacye, wspomniane w zeszłorocznem sprawozdaniu, z przyczyn od Komitetu niezależnych naprzód się nie posunęły.

W „Encyklopedyi polskiej“ jest obecnie na ukończeniu druk tomu drugiego z działu historii literatury pięknej. Tom ten obejmie prace pp. Hahna i JE. Tarnowskiego (rozwój dramatu w Polsce), pp. Gubrynowicza, Wojciechowskiego i Manna (rozwój powieści polskiej), p. Bruchnalskiego (rozwój wymowy, listowania i literatury panegirycznej), p. T. Grabowskiego (rozwój krytyki literackiej), p. Tretiaka (rozwój literatury ruskiej na Ziemiach Rzeczypospolitej). Nadto zamknął tom drugi indeksy do obu tomów. Oba tomy, które ukażą się już niebawem na widok publiczny, obejmą razem przeszło 60 arkuszy druku. — Praca nad wydaniem „Historii politycznej“ (tom V, VI i VII „Encyklopedyi“) postąpiła bardzo znacznie. Postarano się o zastąpienie ar-

tykułów, których dostarczenie opóźniło się albo zostało uniemożliwione bądź to wskutek wojny, bądź to wskutek śmierci niektórych współpracowników. Sekretarz Komitetu redakcyjnego „Encyklopedyi“ Prof. Estreicher odbył w tej sprawie podróż do Warszawy i do Lwowa. Materiał do I tomu „Historyi“ został z początkiem bieżącego roku zebrany, a druk tego tomu rozpoczął się w początku kwietnia i będzie kontynuowany.

Komitet do wydawania pism greckich OO. Kościoła IV w. kontynuował prace nad przygotowaniem do druku pieśni i mów św. Grzegorza z Nazyanzu. Wydał Meletemata patristica tom II-gi (Thaddaeus Sinko: De traditione orationum Gregorii Nazianzeni. Pars prima), traktujący o tradycyi rękopiśmiennej mów Grzegorza, o ich porządku chronologicznym, o autentyczności traktatów (egzegetycznych i listowych) poza mowami, o wartości krytycznej przekładu Rufinowego, syryjskiego i armeńskiego. Część dalsza badań Prof. Sinki jest już gotowa w rękopisie. Streszczenie tych prac będzie podstawą Przedmowy do samego wydania mów, których druk dzięki mozolnej ale i energicznej pracy wydawcy rozpocznie się w najbliższym czasie. Parafrazy Pieśni Grzegorza przygotował do druku Prof. L. Sternbach. Samo wydanie Pieśni opóźniło się nieznacznie przez wciągnięcie do aparatu krytycznego starego tłumaczenia syryjskiego, którego lekcyę dla Prof. Sternbacha zestawił dr. Willy Lüdtke. W związku z wydanictwami pism św. Grzegorza z Nazyanzu zostają prace Dra J. Sajdaka, przedstawione na posiedzeniu Komisji filologicznej.

Wydział filologiczny wydał w roku ubiegłym dwa tomy Rozpraw: ogólnego zbioru tom 53 (str. 348) i 55 (str. 406) i rozpoczął druk tomu 56, na który odbito już arkuszy 14. Oprócz tego w zakresie Wydziału filologicznego wydano kilka dzieł, wymienionych poprzednio przy osobnych funduszach i dwie następujące prace: J. Ujejski „Główne idee w Anhellim Słowackiego“ i J. Tretiak: „Adam Mickiewicz w świetle nowych źródeł“.

Na posiedzeniach Wydziału filologicznego przedstawiono w ubiegłym roku następujące prace:

Z zakresu językoznawstwa: A. Brückner: „Przyczynki do dziejów języka polskiego. Serya piąta i ostatnia“; — J. Rostański: „Tchórz, kuna i łasica“; — Ks. Wład. Szczepański: „Co znaczy Kbrt-hā'āres?“ — A. Brückner: „Zasady etymologii słowiańskiej“; — Jan Grzegorzewski: „O języku Karaitów polskich“.

Z zakresu filologii klasycznej: T. Sinko: „De traditione orationum Gregorii Nazianzeni. I. De tempore et ordine orationum Constantinopoli habitarum“; — Jan Sajdak: „Quae ratio inter Gregorium Nazianzenum et vetustissima carmina christiana intercedat“; — Stan. Witkowski: „Studia nad Homerem. Doloneja“.

Z zakresu archeologii: P. Bieńkowski: „O kilku antykach krakowskich“; — Edm. Bulanda: „Mit o Kronosie na czerwonofigurowym kraterze ze zbiorów Jerzego hr. Mycielskiego“.

Z dziedziny folkloru i mitologii: Franc. Gawełek: „Lajkonik, jako zabytek średniowieczny“; — Stan. Schneider: „Św. Hipolit o greckich misteryach“.

Z zakresu prehistoryi: Włodz. Demetrykiewicz: „Studia prehistoryczne w Szwajcaryi. Cz. I.“ — Tenże: „Studia prehistoryczne w Szwajcaryi. Cz. II. (Badania naukowe na nowo odkrytej budowli palowej z epoki bronzowej przy t. zw. Alpenquai w Zurychu)“.

Z dziejów literatury i oświaty: Stan. Winda kiewicz: „Kra siński i Dante“; — J. Tre tiak: „O nieznanym wierszu Mickiewicza z czasów wileńskich“; — Marya Dynowska: „Filip Nereusz Gołański. Studium poświęcone dziejom neoklasycyzmu w Polsce“; — J. Tre tiak: „Adam Mickiewicz w świetle nowych źródeł. Cz. I. (1815 — 1821)“; — M. Sz y j k o w s k i: „Dzieje polskiego upiora przed wystąpieniem Mickiewicza“; — M. Mann: „Nowa Heloiza Jana Jakóba Rousseau“; — J. Kallenbach: „O odszukanym autografie »Trzeciej części Dziadów« A. Mickiewicza“; — Aleksander Ł u c k i: „Wykłady lozańskie Adama Mickiewicza“; — Tadeusz Grabowski: „Pierwsza polska ars historica z roku 1557“; — Tenże: „Krytyka literacka w Polsce do r. 1830“; — Tenże: „Nowe przyczynki do dziejów krytyki literackiej w kraju po r. 1830“; — T. Sinko: „Widzenie księdza Piotra“; — Ign. Chrzanowski: „O komedjach Fredry“.

Sprawozdania z podróży naukowych: St. Tomkowicz: „Obecny stan archiwów i bibliotek w Królestwie Polskiem pod okupacją austriacką“.

Komisya do badania historii sztuki w Polsce. W ubiegłym roku ukazał się IV tom wydawnictwa Komisji „Źródła do historii sztuki i cywilizacji w Polsce“ p. t. „Cracovia artificum“, zawierający obfity zbiór materiałów archiwalnych, odnoszących

się do kultury artystycznej Krakowa w XV wieku, — w opracowaniu i ze wstępem Prof. Dra Jana Ptaśnika.

Druk tomu X „Sprawozdań“ Komisji, które będą wydawane już w nowym, nieco zmniejszonym formacie, postępuje naprzód i w krótkim czasie opuszczą prasę pierwsze dwa zeszyty.

Na posiedzeniach Komisji zostały przedstawione następujące referaty:

Z zakresu historii architektury — Kazimierza Skórewicza: „Sprawozdanie z przebiegu badań archeologicznych nad budową król. Zamku w Warszawie“; Kazimierza Wyczynskiego: „Spostrzeżenia odnoszące się do romańskich pozostałości kolegiaty w Wiślicy“; Dra Tadeusza Szydłowskiego: „O zniszczonych wojną zabytkach wschodniej Galicyi“ i „O refektarzu cysterskiego klasztoru w Koprzywnicy“; Dra Stanisława Tomkowicza: „O zabytkach Ołyki na Wołyniu“.

Z zakresu historii malarstwa starożytnego — Prof. Dra Piotra Bieńkowskiego: „O lecytach greckich w krakowskich zbiorach“.

Z zakresu historii rzeźby — Dra Tadeusza Szydłowskiego: „O rzeźbach średniowiecznych kolegiaty w Wiślicy“.

Z zakresu numizmatyki — Dra Maryana Gumowskiego: „Hans Schwarz i jego polskie medale“.

Z dziedziny przemysłu artystycznego — Stanisława Cerchy: „Uwagi o kracie kaplicy Zygmuntońskiej na Wawelu“; Dra W. Stanisława Turczyńskiego: „Majoliki włoskie quattrocenta w krakowskich zbiorach“.

Z zakresu historii kultury — Prof. Dra Jana Ptaśnika: „Narodowość artystów krakowskich w XV wieku“.

Komisya językowa drukuje 2-ą część VII tomu swych „Materyałów i prac“. Wysły tu „Zapożyczenia dolnoniemieckie w języku połabskim“ Dr. T. Lehra, składają się P. Jaworka „Dyalekty okolic Chrzanowa“. W tomie VIII złożono już 20 arkuszy pracy S. Agrella, docenta w Lundzie, p. t. „Przedrostki postaciowe czasowników polskich“. Dalsze prace zapewnione. Osobno rozpoczął Prof. K. Nitsch wydawać „Monografie polskich cech gwarowych“, z których w ubiegłym roku ukazały się Nr. 1 i 2: „Fonetyka międzywyrazowa“ i „Małopolskie *ch*“ (z geografią postaci wyrazów *borsuk-jaźwiec* i *tchórz*), Nr. 3: „Prasłowiańskie *ŕ*“ (z geografią postaci wyrazów *wetna*, *mieleł mett*, *plewie-pieleł*, *wilga*). Jest to zaczątek atlasu językowego Polski, mającego obejmować geografie zarówno zjawisk gramatycznych, jak i słownikowych.

Nadto Komisya podjęła inicjatywę ostatecznego załatwienia sprawy reform ortografii i wypracowany w tym kierunku referat przedstawiła Wydziałowi filologicznemu do dalszego prowadzenia.

Na wniosek Komisji językowej Walne zgromadzenie członków Akademii uchwaliło w r. 1916 powiększyć zastęp stałych pracowników, mających przygotować do druku Słownik staropolski. Toteż od 1 stycznia 1917 roku prócz Prof. Jana Łosia stałe współpracownictwo objęli: Prof. Dr. Kazimierz Nitsch i Prof. Zygmunt Paulisz. Dzięki temu są teraz jednocześnie w robocie trzy zabytki, w chwili obecnej mianowicie kończy się opracowanie zapisek sądowych XIV i XV wieku, czem zajmuje się Prof. Łoś; nadto Prof. Nitsch wybiera materiał do Słownika staropolskiego ze Statutu litewskiego z r. 1529 według wydania Działyńskiego, a Prof. Paulisz

z modlitewnika Konstancyi. Wyczerpujące sprawozdanie o dokonanych już pracach nad Słownikiem staropolskim wraz ze szczegółowym opisem techniki całej roboty, dokonane przez Prof. Łosia, ukaże się w najbliższym VIII tomie „Rocznika Slawistycznego“.

W Bibliotece pisarzy polskich w ciągu roku sprawozdawczego wyszły dwa tomy: Nr. 71: Bartłomieja Zimorowica Sielanki (1663) wydał Jan Łoś, oraz Nr. 72: Wacława Potockiego Moralia (1688), tom II, wydali Tadeusz Grabowski i Jan Łoś. Ostatni, III tom Moraliów, w których znajdzie się wstęp i słowniczek z objaśnieniami językowymi, ukaże się w najbliższym czasie.

Komisya Literacka. Z powodu trudności, stworzonych przez przedłużony stan wojenny, działalność Komisyi uległa zastojowi. Zaczęto jedynie zbierać materiały do Bibliografii czasopism polskich.

Bibliografia polska. Wydawca Dr. Stan. Estreicher zajęty był przygotowaniem materiałów do dalszych trzech tomów, mających objąć druki na literę S. W tym celu badał także niektóre mniej zużytkowane dotąd biblioteki warszawskie i lwowskie i uzyskał stamtąd wykazy druków dla litery S, której druk się rozpocznie.

Komisya filologiczna przystąpiła do wydawania zapowiadanej Encyklopedyi filologicznej, a jako pierwszy tom tego wydawnictwa ukaże się praca Prof. Stan. Witkowskiego p. t. „Metryka grecka i rzymska“, a następnie pójdzie jednotomowe wydanie „Historyi literatury rzymskiej“ w opracowaniu Prof. Kaz. Morawskiego, — oraz rozpoczęła druk Archiwum filologicznego. Prace specjalnie filologiczne,

tak z zakresu filologii klasycznej, jak i humanizmu polskiego, które dotąd ukazywały się zwykle w Rozprawach Wydziału filologicznego, wejdą teraz do Archiwum. Zeszyt pierwszy jest już w druku i obejmuje pracę Dra J. Sajdaka: „De Gregorio Nazianzeno poetarum christianorum fonte“. Na posiedzeniu Komisji przedstawili: Prof. T. Sinko część swej pracy wydanej jako „Meletemata patristica I“; Dr. J. Sajdak: „De Nicephoro Blemmyda Gregorii Nazianzeni imitatore“ (część rozprawy: De Gregorio Naz. poetarum christianorum fonte) i „De oratione Eις τὸν εὐαγγελισμόν falso Gregorio Nysseno adscripta“ (Eos XXI, 1916). Także praca nad nowem wydaniem starych polskich tłumaczeń klasyków greckich i łacińskich postępuje naprzód.

Wydział historyczno-filozoficzny. Ukazał się wspomniany już w zeszłorocznem sprawozdaniu tom 59 Rozpraw z pracami pp. Boratyńskiego, Brzeskiego, Łodyńskiego, Bogatyńskiego, Haleckiego, Kłodzińskiego i Dąbrowskiego, a na ukończeniu jest tom 60-ty, na który składają się rozprawy pp. Elzenberga, Taubenschlaga, Fiericha i Chmiela. Nadto kosztem Wydziału wydane zostały trzy osobne prace, a mianowicie: 1) Taylor Edward: „Pojęcie współdzielczości“ (str. 131), 2) Michalski Konstanty i Sinko Tadeusz: „Przyczynki z kodeksu mogińskiego do dziejów oświaty w Polsce w XV wieku“ (str. 86), oraz 3) L. Dobrzyńska-Rybicka: „System etyczny Hugona Kollåtaja“ (str. 171).

Dziela wydane przez Wydział kosztem osobnych funduszków, t. j. funduszków Bucewicza, Osławskiego i Spasowicza, zostały już wymienione na początku niniejszego sprawozdania.

Rozprawy czytane lub streszczone na miesięcznych posiedzeniach Wydziału odnoszą się do następujących przedmiotów:

W zakres epoki średniowiecznej wchodzi: 1. Prof. Franciszek Bujak: „O najdawniejszem osadnictwie ziem polskich“; 2. Dr. Stanisław Zachorowski: „Colloquia w Polsce od w. XII do XIV“; Tenże: „Synody z lat 1423—1427“; Dr. Tadeusz Sinko: „Humanistyczny list do Długosza z r. 1455“.

Do dziejów polsko-litewskich odnoszą się następujące prace: 1. Dr. Stanisław Zachorowski: „Traktaty w sprawie koronacyi Witolda“; 2. Dr. L. Kolankowski: „Dzieje Litwy za Jagiellonów“ i 3. Dr. Oskar Halecki: „Dzieje Unii Jagiellońskiej“.

Zagadnieniami z dziedziny sigillografii, numizmatyki i średniowiecznej historyografii polskiej zajmują się: 1. Dr. Wojciech Kętrzyński: „O rękopisie Nr. 470 Biblioteki publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie“; 2. Dr. Adam Chmiel: „Pieczęcie Uniwersytetu Jagiell. w Krakowie“; 3. Dr. M. Gumowski: „Wykopalisko monet z XIII w. w Brzegach nad Nidą“.

Do nowszej historyi kościoła w Polsce należą: Ks. Prałata Władysława Chotkowskiego: „Dzieje klasztorów i monasterów galicyjskich w czasach rozbiorowych. Część I. Zakony doszczętnie zniesione“.

Do zakresu nauk filozoficznych zaliczone być winny: 1. Ks. Dr. Konstanty Michalski: „Jan Buridanus i jego wpływ na filozofię scholastyczną w Polsce“; 2. Dr. Henryk Elzenberg: „Podstawy metafizyki Leibnitza“; 3. Dr. Władysław Horodyski: „Filozofia Lamberta w stosunku do rozwoju Kanta oraz do Bakona“; i 4. Edward

Stamm: „Pesymizm i optymizm, studyum nad podstawami etyki czynnej rezygnacyi“.

Jednej z ważnych kwestyi z dziedziny nauk ekonomicznych poświęcona jest praca Dra Edwarda Taylora: „Pojęcie współdzieleczości“.

W zakres badań socyologicznych wchodzą: 1. Dr. Jan St. Bystron: „Studia nad zwyczajami ludowymi; a) Zakładziny domów, b) Pszczola w pojęciach i zwyczajach ludu“; 2. Dr. Antoni Czubryński: „Twardowski i Pająk oraz przeżytki kultu ognia“.

Dawnej historii prawa rzymskiego dotyczą dwie rozprawy Dra Rafała Taubenschlaga: 1. „Proces o Werginie“ i 2. „Przyczynki do rzymskiego prawa grobowego“.

Dzieło ks. Prof. Władysława Szczepańskiego T. J. p. t. „Cztery Ewangelie (Wstęp, nowy przekład i komentarz)“ należy do mało uprawianych u nas nauk biblijnych, a referat p. Jana Grzegorzewskiego: „Dwa fermany sułtańskie z wieku XVIII. Zarys historyczny traktatów handlowych Polski z Turcyą“, wkracza w dziedzinę historii stosunków polsko-tureckich.

Komisji historycznej wydawnictwa także i w roku ubiegłym doznawały przerwy i przeszkód z powodu wojny. Wyszedł tylko z druku tom X „Archiwum Komisji histor.“, str. 415, zawierający „Inwentarz dóbr i dochodów biskupów włocławskich“ wyd. przez Prof. Ulanowskiego, „Acta Capituli Plocenis z wieku XVI“ przez tegoż i „Materiały do dziejów Kollegiaty pultuskiej“ wyd. przez pp. Ulanowskiego i Zachorowskiego (zob. Rocznik 1914/16, str. 31-32). Rozpoczęto zaś zaraz druk nowego tomu, XII, tegoż Archiwum Komisji (tom XI wyszedł już dawniej, 1913), w którym Dr. Władysław

Konopczyński ogłasza „Materyały do dziejów genezy Rady Nieustającej“, zbiór 35 aktów i dokumentów z lat 1749—74, pochodzących z archiwów w Moskwie, Berlinie, Paryżu i Londynie i Bibliotek: Jagiellońskiej, Czartoryskich, Akademii Umiejęt., Ossolińskich, przede wszystkim zaś Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, gdzie złożone jest Archiwum Rydzyńskie Sułkowskich. Zbiór ten, którego dotąd wydrukowano arkuszy 6 (str. 96), jest uzupełnieniem źródłowym wydanej już (nakładem Ak. Umiej. z funduszu Osławskiego) książki Dr. Konopczyńskiego p. t. „Geneza i ustanowienie Rady Nieustającej“.

Druk tekstu, wydawanych przez Dr. Edwarda Kunzego, Orzelskiego „Interregni Poloniae libri octo“ został ukończony ubiegłej jesieni na arkuszu 43 (stron 688), poczem wydawca zabrał się zaraz do opracowania dokładnego szczegółowego indeksu, który jest już na ukończeniu, tak iż niebawem będzie można zacząć go drukować.

Z innych wydawnictw Komisji histor. tylko jeszcze jedno: „Lauda Krakowskie“, wydawane przez prof. Kutrzebę, posunęło się nieco naprzód w r. ub., wydrukowano bowiem formy 33—40 (t.j. str. 257—320) z lat 1604—1607. Stoją też, zatrzymane przez wojnę, wszystkie inne, będące w toku wydawnictwa Komisji, a również i t. zw. Ekspedycyi Rzymskiej w r. ub. do skutku nie przyszła, nie ustała jednak praca przygotowawcza do przyszłych jej wydawnictw. Prof. Boratyński, wydawca Nuncyatury Polskiej z czasów Stefana Batorego, po wydaniu aktów Caligarięgo zajmował się w r. ub. wciąż przygotowaniem wydawnictwa aktów jego następcy Bolognetti'e-

go 1581 — 85 i społecznej misji w Polsce Possewina, i uzupełniał plonem rękopiśmiennym z Bibliotek Czartoryskich, Dzikowskiej i Jagiellońskiej materiał dawniej zebrany w Rzymie i wogóle we Włoszech, tak iż skoro tylko stosunki zewnętrzne pozwolą wszystko uzupełnić jeszcze za granicą, będzie można rozpocząć druk aktów Nuncjatury z lat 1581—85.

Komisya prawnicza. Szereg wydawnictw wspomnianych w ostatniem sprawozdaniu nie mógł i w tym roku, i to z tych samych powodów, być dalej prowadzony. Niemożność sprowadzania rękopisów i zwiedzania rozmaitych bibliotek i archiwów co chwila stawały na przeszkodzie.

Mimo to druk II-go tomu Pism rokoszowych wydawanych przez Prof. Czubka posuwa się rażno i niebawem ukończony zostanie.

„Statuty kapituły katedralnej wrocławskiej“ w opracowaniu ks. Prałata St. Chodyńskiego i ks. Prof. Fijałka, ukazały się na widok publiczny i stanowią wraz z indeksami duży bardzo tom, liczący str. CCXXIV i 492.

Z seryi: „Studia i materiały do historyi ustawodawstwa synodalnego w Polsce“, rozpoczęty zeszyt IV będzie się mógł dopiero ukazać, skoro kilka ważnych rękopisów obecnie niedostępnych uda się opracować. Natomiast na ukończeniu jest zeszyt V-ty, zawierający Prof. Wł. Abrahama: „Studia krytyczne do dziejów średniowiecznych synodów prowincjonalnych kościoła polskiego“.

Komisya historyi filozofii polskiej odbyła w czasie od początku kwietnia 1916 do końca marca 1917 dwa posiedzenia naukowe. Przedyskutowane na nich i ocenione, jako nadające się do wydawnictwa,

prace i materiały wystarczą już zapewne do wypełnienia reszty I tomu „Archiwum“ Komisji, którego druk się kontynuuje. Mianowicie jest pod prasą rozprawa Dra. J. S. Bystronia p. t. „Rozwój problemu socjologicznego w nauce polskiej“. Uchwalone przez Komisję wydanie „Dyalogus de quatuor statuum ob assequendum immortalitatem contentione“ Adama z Bochenia, jako źródła do dziejów platonizmu w Polsce, z przedmową i objaśnieniami Prof. W. Rubczyńskiego, znajduje się w ostatnim stadium przygotowawczem. Uchwalono także w zasadzie ogłoszenie w „Archiwum“ pracy Z. Rusinka o „Radach przyjacielskich Szaniawskiego“, której rękopis wymaga jeszcze tylko b. nieznacznych uzupełnień. Przy tej sposobności oświadczyła się Komisja za podjęciem osobnego wydawnictwa: „Biblioteki polskich pisarzy filozoficznych“, której I-szym tomem byłyby właśnie „Rady przyjacielskie“ a po nich wydanie ponowne „Chowanny“ Trentowskiego z odpowiednią przedmową i uwagami.

X. Dr. Konst. Michalski zwrócił uwagę na to, że Biblioteka Jagiellońska posiada, jeśli nie unikaty, to conajmniej rzadkie rękopisy niektórych godnych uwagi a mało dotąd znanych zwiastunów myśli nowożytnej (jak Jana z Mirecourt). Kwestya, w jakim rozmiarze i z jakim aparatem krytycznym należałoby te zabytki wydać, ewentualnie przy uwzględnieniu polskich magistrów, którzy z nich korzystali, była rozważana na posiedzeniach Komisji.

Wydział matematyczno-przyrodniczy wydał następujące publikacje:

1. Rozprawy Wydziału matematyczno-przyrodni-

czego Akademii Umiejętności. Dział A: Nauki matematyczno-fizyczne, tom 55; stron 235, z 3-ma tablicami i 27 rysunkami w tekście. Tom ten zawiera 6 rozpraw.

2. Rozprawy Wydziału matematyczno-przyrodniczego Akademii Umiejętności. Dział B: Nauki biologiczne, tom 55; stron 291, z 3 tablicami i 2 rysunkami w tekście. Rozpraw. 9.

3. Bulletin International de l'Académie des Sciences de Cracovie. Classe des Sciences mathématiques et naturelles. Série A: Sciences mathématiques. Année 1915; str. 444, 12 tablic i 32 rysunków w tekście. Rozpraw 20.

4. Bulletin International de l'Académie des Sciences de Cracovie. Classe des Sciences mathématiques et naturelles. Série B: Sciences naturelles. Année 1915; stron 344, 17 tablic, 5 rysunków w tekście. Rozpraw 21.

Druk dwóch następnych tomów Rozpraw i dwóch tomów Biuletynu jest na ukończeniu.

Z 64 rozpraw i komunikatów, przedstawionych Wydziałowi, przyjęto do jego wydawnictw 63.

Do zakresu matematyki należy 6 rozpraw, mianowicie: p. H. Steinhausa „Niektóre własności szeregów trygonometrycznych i szeregów Fouriera“, p. S. Mazurkiewicza „O mnogościach Borela“, Prof. A. Hoborskiego „O pewnym związku pomiędzy dwoma szeregami i o wyznaczeniu pewnych sum skończonych“ i „Uwagi o podstawach geometrii rzutowej“, p. A. Rosenblatta „O odwzorowaniu podobnem koła zbieżności szeregu potęgowego“ i czł. K. Żorawskiego „O podziale ruchów ośrodków ciągłych na pewne kategorie“.

Z zakresu astronomii wydano dwie prace p. Wł. Dziewulskiego: „Krytyczne uwagi dotyczące prądów

gwiazd, z uwzględnieniem prądu β , γ , δ , ϵ , ζ *Ursae majoris* i „O wyznaczeniu uprzywilejowanych kierunków, t. zw. vertices, ruchów gwiazd, na podstawie swoistych ruchów gwiazd“.

Fizyka zastąpiona jest przez 7 rozpraw i dwa komunikaty, mianowicie czł. Wł. Natansona „O posuwaniu się energii promieniowania przez materyalne ośrodki“, czł. M. Smoluchowskiego „Doświadczalne sprawdzenie teorii Rayleigha o istocie błękitu nieba“, p. A. Gałęckiego i p. M. Dadlezówny „Studia nad koagulacją hydrosolów złota. Komunikat II“, p. J. Kroo „Przyczynek do teorii rozkładu natężenia w prążkach absorbcyjnych“, czł. Wł. Natansona „O promieniowaniu wtórnem rotatorów prostych“, p. St. Lorii „O ulatnianiu się osadów promieniotwórczych“, p. A. Gałęckiego „Lepkość hydrosolów złota“, czł. L. Birkenmajera „Dogodna metoda wyznaczania czasu na przenośnych stacyach wahadłowych“, p. K. Zakrzewskiego „Sprostowanie dotyczące się pracy p. t. O cieple właściwem ciał ciekłych w objętości stałej“.

Tematami z zakresu chemii zajmują się cztery rozprawy, mianowicie Prof. J. Zawidzkiego „Studia nad dynamiką chemiczną procesów autokatalitycznych. IV: Systematyka i kinetyka reakcyi autokatalitycznych“, pp. St. Opolskiego, Z. Kowalskiego i J. Pilewskiego „O solach i estrach nitrofenylo-octonitryli“, pp. St. Opolskiego, L. Czaporowskiego i J. Zacharskiego „O desmotropowych odmianach estrów bromofenylo-cyano-pyrogronowych“ oraz czł. St. Niementowskiego i p. E. Suchardy „Synteza pewnej pochodnej benzo-2, 5-naftyridyny i jej przeprowadzenie w kwas kynurenowy“.

Z zakresu geologii przyjęto 8 rozpraw: p. L. Sa-

wickiego „Osuwisko ziemne w Szymbarku i inne zsuwy powstałe w r. 1913 w Galicyi zachodniej“, p. W. Rogali „Górnokredowe utwory na Podolu galicyjskim, część I“, p. W. Goetla „Piętro retyckie i najdolniejszy lias pasa regłowego w Tatrach“, i „Odkrycie płatu górno-tatrzańskiego w seryi regłowej Tatr“, p. J. Smoleńskiego „O powstaniu dzisiejszych głębin Rowu filipińskiego“, Prof. J. Jarosza „Fauna wapienia węglowego w okręgu krakowskim. Brachiopoda, część II“, p. J. Nowaka „Głowonogi z średniej kredy Podola“ i „Z badań nad polskimi Karpatami zachodnimi“.

Z trzynastu rozpraw i komunikatów treści botanicznej budową i czynnościami roślin zajmują się prace: Prof. F. Rogozińskiego „Dalsze przyczynki do biochemii fosforu. III: Natura fosforanów mineralnych w niektórych nasionach“, czł. E. Janczewskiego „Mieszaniec porzeczki dwupiennej z dwupłciową“, p. J. Wołoszyńskiej „Budowa błony niektórych Gymnodiniów i Peridiniów“, p. K. Roupperta „Dalsze studia nad włosami parzącymi roślin“, czł. E. Janczewskiego dwa komunikaty: „Ruchy geotaktyczne i fototaktyczne chloroplastów ze skrobią. I“ i „Geotaktyzm i heliotaktyzm chloroplastów w pochwie skrobiowej. II“, p. M. Dobrowolskiego „Wpływ liści na ustawienie międzywęźli“, p. K. Bassalika „O roli kwasu szczawiowego w zielonych roślinach. I: Rozkład kwasu szczawiowego w szczawiu *Rumex acetosa*“, p. Sz. Wierdaka „O epifylii u *Siegesbeckia orientalis* L.“ — Do zakresu paleobotaniki należy rozprawa p. J. Lilpopa „Badania mikroskopowo-anatomiczne węgla kopalnych“. Treści systematycznej i geobotanicznej są prace p. A. Żmudy „Polskie gatunki goryczki (*Gentiana* L.)“ i „Świerzbnice

(*Knautiae*) polskie“. — Przedstawiony przez czł. J. Rostańskiego „Catalogus plantarum tam exoticarum quam indigenarum, quae anno MDCLI in hortis regiis Varsaviae nasci observatae sunt“ wydany będzie jako dzieło osobne.

22 rozpraw i komunikatów należy do zakresu zoologii i antropologii. Fiziologią zajmują się prace: p. L. Popielskiego „Jony wodoru i czynność wydzielnicza trzustki“, czł. N. Cybulskiego „Z dziedziny termodynamiki mięśni. I“, p. L. Warchoła „O wpływie adrenaliny na czynność gruczołu podszczękowego“, p. Z. Tomaszewskiego „O chemicznych bodźcach gruczołów żółdkowych. I: Wpływ wyciągów z narządów na wydzielanie soku żółdkowego“ i „II: Wpływ produktów trawienia białka i ciał wyciągowych na czynność wydzielniczą żółdka“, p. F. Czubalskiego „Chemiczne podniety nerwów“, Prof. L. Popielskiego „O fizyologicznych własnościach β -imidazolyletylaminy“, czł. A. Becka „O dwukierunkowem przewodzeniu nerwów“. Do zakresu anatomii patologicznej należy praca p. St. Borowieckiego „O t. zw. arinencefalii i jej stanowisku wśród wad rozwojowych mózgu“. Budowę, rozwój i czynności zwierząt mają za przedmiot komunikaty czł. J. Nusbauma-Hilarowicza „Udział chondryomu w owogenezie pływaka *Dytiscus marginalis*“, p. B. Fulińskiego „O rozwoju zarodkowym *Dendrocoelum lacteum*, część 2-ga i ostatnia: Różnicowanie się listków zarodkowych i zawiązków najważniejszych organów“, p. C. Beigel-Klaftenowej „O strukturach plazmatycznych w organach zmysłowych i komórkach gruczołowych aksolotla“, czł. J. Nusbauma-Hilarowicza „Ze studyów nad fiziologią trawienia u równo-

nogów (*Isopoda*)“, p. Z. Małaczyńskiej „O gruczolach skórnych raka rzecznoego“, tudzież rozprawy: czł. H. Hoyer'a i p. Wł. Michalskiego „Układ naczyń limfatycznych u pstrąga i rozmieszczenie naczyń krwionośnych u ryb“, Prof. M. Kowalewskiego „Przyczynek do lepszej znajomości skąposzczeta *Amphichaeta leydigi*“, tegoż „Kilka uwag o organach rozrodczych rodzaju *Chaetogaster* v. Baer“, p. S. Kopcia „Badania doświadczalne nad przeobrażeniem owadów“ i p. L. Kaufmanówny „Spostrzeżenia nad przeobrażeniem aksolotla żywionego tyreoidyną“. Z zakresu zoogeografii i systematyki zwierząt przyjęto trzy prace, mianowicie p. W. Stefańskiego „Wolno żyjące nicienie z Polski“, p. H. Lgockiego „Nowe gatunki i odmiany chrząszczy“ i p. St. Minkiewicza „Skorupiaki jezior tatrzańskich. Zarys fizyograficzno-faunistyczny“.

Komisya fizyograficzna czynności swe, mające na celu zbadanie kraju pod względem przyrodniczym, przerwane w r. 1915, podjęła wprawdzie znowu, w bardzo jednak uszczuplonym zakresie. Powodem ograniczenia był nie tyle oddany jej do rozporządzenia fundusz, skromniejszy niż zwykle, ile niedostatek pracowników. Zaznaczył się też rok ubiegły w historii Komisyi niepowetowanemi stratami w szeregu jej kierowników, młodszych pracowników i ludzi, którzy bądź pracami swemi, dokonanemi w latach dawniejszych, zyskali prawo do wdzięcznej pamięci Komisyi, bądź dzięki swemu stanowisku pozyskiwać mogli i pozyskiwali coraz nowe siły dla tak szczupłego, niestety, szeregu pracowników na polu fizyografii kraju. Klęską nie do powetowania jest dla Komisyi śmierć przewodniczącego, ś. p. Prof.

Maryana Raciborskiego, którego kierownictwem Komisya zaledwie dwa lata cieszyć się mogła. Nielatwo też będzie zastąpić zmarłego przewodniczącego Sekcyi meteorologicznej, ś. p. Prof. Maurycego Rudzkiego. Zmarli nadto z członków Komisyi: ś. p. Prof. Antoni Wierzejski, Prof. Antoni Rehman, Prof. Józef Nusbaum-Hilarowicz, Prof. Bronisław Gustawicz, a z młodszych pracowników ś. p. Albin Fleszar i najpiękniejsze rokujący nadzieje ś. p. Antoni J. Żmuda.

W roku ubiegłym Komisya wydała tom 50-ty swych Sprawozdań, obejmujący, oprócz przeglądu czynności Komisyi w latach 1914/15 i 1915/16, materyały do fizyografii kraju z zakresu fauny (Dra L. Sitowskiego „Ptaki Pienin“, Dra K. Simma „*Diaptomus Alluaudi*, nowy gatunek dla fauny skorupiaków galicyjskich“, Dra A. Krauckiego „Przyczynek do poznania fauny Siwej Wody w Wyżyskach pod Szklę“, — flory (p. Sz. Wierdaka „Roślinność Bolszowiec“, Dra A. J. Żmudy „Rośliny zebrane na Żmudzi przez Prof. Dra E. Janczewskiego, część II“ i „*Bryotheca Polonica*, część IV“, p. A. Wróblewskiego „Drugi przyczynek do znajomości grzybów Pokucia i Karpat pokuckich“) — i geologii oraz mineralogii (Dra St. Pawłowskiego „W sprawie wieku nowszej rzeźby polskich Karpat fliszowych“ i Dra Wł. Pawlicy „O złożach mineralnych granitu tatrzańskiego“), tudzież przyczynek do historyi botaniki w Polsce p. t. „Zasługi Wincentego Pola dla geografii roślin w Polsce“, napisany przez Dra Wł. Szafera. — Publikację materyałów do klimatografii Galicyi, uzyskanych w porównaniu z latami przed wojną w znacznie uszczuplonej mierze, odłożono także tym razem, jak w r. z., na czas po wojnie.

Sekeya meteorologiczna Komisji fizyograficznej otrzymywała w r. 1916 zapiski z siedmiu własnych stacyi i ze stacyi w Zakopanem, urządzonej i utrzymywanej, przy pewnej pomocy ze strony Komisji fizyograficznej, przez Sekcyę przyrodniczą Towarzystwa Tatrzańskiego. Ze stacyi tych pięć było zaopatrzonych w barometr, z tych jednak stacya w Krośnie, wskutek zepsucia się barometru i niemożności dostarczenia jej nowego instrumentu, musiała się ograniczyć do spostrzeżeń termo- i ombrometrycznych.

Z polecenia Sekcyi geologicznej odbywały się w dalszym ciągu badania geologiczne i mineralogiczno-petrograficzne w Tatrach. Mianowicie Dr. W. Goetel opracowywał stratygrafię retu i liasu, w obrębie seryi reglowej zbierał w tych dwóch piętrach skamieliny po północnej stronie Tatr na przestrzeni od Małej Łąki do doliny Suchej Wody, przyczem znalazł w dolinie Olczyńskiej nowy, bogaty w skamieliny przekrój retu; w seryi górnotatrzańskiej Dr. Goetel eksploatował pod względem paleontologicznym t. zw. pisańskie wapienie i piaskowce, głównie w okolicy Smytniej, w Czerwonych Żlebkach znalazł przy pomocy p. Radziszewskiego w łupkach z florą tomanowską szczątki zwierzęce. Nadto razem z Drem L. Kowalskim p. Goetel przystąpił do opracowania północnych źródeł tatrzańskich, rozpoczynając od źródeł gazowych w dolinie Cichej naprzeciw Magury Orawskiej. Wynikiem badań Dra Goetla, subwencyonowanych przez Komisję fizyograficzną i przez Wydział Krajowy, są dwie jego rozprawy przeznaczone do publikacyi Wydziału matematyczno-przyrodniczego p. t. „Piętro retyckie i najdolniejszy lias pasa reglowego w Ta-

trach“ i „Odkrycie płatu górnnotatrzańskiego w seryi reglowej Tatr“. — Przedmiotem poszukiwań petrograficznych i mineralogicznych, podjętych przez Dra Wł. Pawlicę, był, jak w latach poprzednich, krystaliczny trzon Tatr. W grupie Czerwonych Wierchów (Kopa Kondracka, Małolączniak, Gładkie Uplaziańskie) Dr. Pawlica wykonał zdjęcie geologiczne płatów skał krystalicznych, na Szerokiej Jaworzyńskiej zebrał z granitów materiały do studyów porównawczych nad skałami krystalicznego jądra fałdu górnnotatrzańskiego; zajął się też zdjęciem geologicznem odkrytych przez siebie przed dwoma laty w Gierlachu skał metamorficznych, wtrąconych w granit, a należących — jak dotychczasowe badania mikroskopowe i chemiczne wykazały — do mało dotychczas znanej grupy skał wapienno-krzemianowych. Opracowanie tego ostatniego materiału jest na ukończeniu. Na hałdach zarzuconych kopalń w Krzywaniu, w dolinach Ważeckiej, Hlińskiej, Staroleśnej i Pięciu Stawów Spiških Dr. Pawlica zdobył z minerałów kruszcowych i szczelinowych materiały do dalszego ciągu studyów, których częściowe rezultaty wydane już zostały bądź w Rozprawach Wydziału matem.-przyrodniczego (Prenit w Tatrach), bądź w Sprawozdaniach Komisji fizyograficznej. — Prof. J. Jarosz opracował z karbońskich materiałów paleontologicznych, zebranych przez siebie w latach poprzednich na polecenie Komisji fizyograficznej, rodzaj ramieniopławów *Productus*. Praca ta wydana zostanie w publikacjach Wydziału matem.-przyrodniczego. — Do wydania w Sprawozdaniach Komisji Sekcya geologiczna otrzymała notatkę pozostałą po ś. p. Tadeuszu Furgalskim, majorze Legionów polskich, p. t. „Z geolo-

gicznej wycieczki w Karpaty okolicy Wadowie w r. 1910.“

W Sekcyi botanicznej zamierzone były dwie prace florystyczne na obszarze Tatr; z tych jedna tylko doszła do skutku, mianowicie poszukiwania mykologiczne, polecane p. A. Wróblewskiemu. Opracowanie bardzo bogatego zbioru grzybów, zgromadzonego przez tegoż na trzech wycieczkach, podjętych w miesiącach czerwcu, lipcu i sierpniu, utrudnione obecnymi stosunkami, wymagać będzie dłuższego czasu. — Praca nad opisową Florą polską, prowadzona w ostatnich latach w Instytucie botanicznym Uniwersytetu Jag. pod kierunkiem ś. p. Prof. M. Raciborskiego, postąpiła o tyle, że Dr. J. M. Dobrowolski wykończył opisy rodzin *Amarantaceae* i *Chenopodiaceae*, p. Sz. Wierdak rozpoczął pracę nad ślazowatami (*Malvaceae*), a ś. p. Dr. A. J. Żmuda opracował rodzinę *Rubiaceae*, tudzież z rodziny złożonych plemiona: *Eupatorieae*, *Astereae*, *Inuleae* i *Heliantheae*; pracę nad plemieniem *Anthemideae* przerwała służba wojskowa i śmierć tego nieodżałowanego pracownika. Dla illustrowanej Flory polskiej wykonano w wymienionym Instytucie pewną liczbę nowych tablic, mianowicie p. J. Kuklanka wykończyła rodzinę *Euphorbiaceae* (35 tablic) i wykreśliła granice rozmieszczenia wszystkich gatunków, należących do tej rodziny, p. J. Kozłowska zaczęła rysować bodziszkwate (*Geraniaceae*), a p. St. Kuleżyński wyrysował 60 tablic, przedstawiających częścią paprocie, częścią rośliny jednoliścienne.

Sekcyja zoologiczna nie podjęła żadnej nowej pracy. Poszukiwania, podjęte z jej polecenia w latach poprzednich, dostarczyły dwóch rozpraw o właściwościach je-

zior tatrzańskich i ich faunie skorupiaków. Z tych prace Dra S. Minkiewicza, odnosząca się do wszystkich rzędów skorupiaków, p. t. „Skorupiaki jezior tatrzańskich. Zarys fizyograficzno-faunistyczny“, wydana będzie w publikacjach Wydziału matem.-przyrodniczego, rozprawa zaś Dra A. Lityńskiego, zajmująca się wyłącznie grupą wioselczaków, pojawi się w 51 tomie Sprawozdań Komisji fizyograficznej. — Drowi E. Lubeckiemu pracę nad nicieniami, wspomnianą w poprzednich sprawozdaniach, przerwała służba wojskowa. Część materyałów, złożonych w Instytucie zoologicznym Uniwersytetu Jag., a obejmujących, oprócz okazów zebranych przez Dra Lubeckiego w okolicach Krakowa, także oddane mu do opracowania gatunki z Pienin i Tatr (między innymi zebrane przez Dra S. Minkiewicza w jeziorach tatrzańskich) zniszczała skutkiem zarządzeń wojennych. Uzupełnienie tego zbioru i dokończenie pracy nad nim Dr. Lubecki zmuszony jest odłożyć na czasy spokojniejsze. — Do wydania w Sprawozdaniach Komisji Sekcja zoologiczna otrzymała pracę Dra A. Krasuckiego o pluskwiakach Siwej Wody w Wyżyskach i notatkę Dra K. Simma o rzadkim gatunku skorupiaką *Diaptomus Alluaudi*, odkrytym w Galicyi przez p. J. Momota w r. 1907, przy sposobności poszukiwań podjętych na Podolu z polecenia Komisji, z których p. Momot przyrzekł zdać sprawę w Sprawozdaniach Komisji z chwilą, gdy zwolniony zostanie od służby wojskowej.

Do Muzeum fizyograficznego przybyły, oprócz paru książek zakupionych lub uzyskanych drogą wymiany publikacyi, zbiory i okazy złożone przez pp. Dra L. Sitowskiego i A. Wróblewskiego, tudzież okazy roślin

i zwierząt podarowane przez p. Edwardową Mazurową i pp. Prof. Dra M. Kowalewskiego w Dublanach, Dra A. Krasuckiego we Lwowie i J. Popka.

Pracami muzealnemi zajmował się Prof. Dr. Wł. Kulczyński przy pomocy stypendysty Akademii Um., p. J. Premika; ograniczały się one przeważnie do ochrony zbiorów od szkodników muzealnych, zresztą zdołano znaczną część nowszych nabytków w dziale botanicznym zaopatrzyć znakami muzealnymi i wcielić do ogólnego zbioru.

Komisya antropologiczna. Przy robotach ziemnych fortyfikacyjnych odkryto cmentarzyska i osady przedhistoryczne w okolicy Krakowa w Skotnikach, w Dziekanowicach, w Bierzanowie, w Modlnicy, a także w Rachwałowicach, przy ujściu Nidzicy w Proszowskiem. Z tego powodu poczynione starania u c. i k. Władz wojсковych o pozyskanie znalezionych przedmiotów do Muzeum archeologicznego Akademii Umiejętności, tudzież o pozwolenie Komisji antropologicznej na dalsze poszukiwania na terenach odkrytych.

Niez mordowanym zabiegom Dr. Stanisława Tomkowicza udało się uzyskać z c. i k. Dyrekcyi inżynierii fortecznej ośm paczek wykopalisk, pochodzących z cmentarzyska z końcowej epoki bronzowej w Skotnikach. Nadto Komenda twierdzy zezwoliła na podjęcie poszukiwań archeologicznych na całym obszarze rejonu fortyfikacyjnego, a Komisya antropologiczna wydelegowała do tej pracy pp. Drewkę, Antoniewicza i Wisłockiego.

Prof. Ludomir Sawicki przedstawił Komisji antropologicznej pracę swoją: „Pasterstwo wołoskie na Morawach i na Śląsku“ w której zwrócił uwagę na genezę

problemu wołoskiego w Karpatach w związku z pasterstwem wysokogórskim i drogi, któremi nauka zmierza do jego rozwiązania; a więc usiłowania idące od folklorystów i etnografów, od lingwistów, wreszcie od historyków, przyczem wskazał na poważną lukę w naszych wiadomościach o pasterstwie karpackiem, tkwiącą w braku opracowania strony antropologicznej całego zjawiska. W związku z tem określił zadanie, które sam przedstawił, mianowicie zebrać kompletny materiał bibliograficzny, opracować syntetycznie wszelkie dotychczasowe spostrzeżenia nad naszym pasterstwem, dalej uzupełnić stwierdzone przy tem braki własnymi obserwacjami, wreszcie przedstawić na tem tle antropogeografię całego zjawiska w ramach zakreślonych w programowej rozprawie: „Wędrówki pasterskie w Karpatach“. (Warszawa 1911 r.). W dalszym ciągu poszedł do nakreślenia zwięzłego obrazu dotychczasowych badań swoich, prowadzonych w r. 1911 na Morawskiej Wołoszczyźnie, a w r. 1913 w Beskidzie Śląskim, charakteryzując rozmieszczenie, ilość i geograficzne uwarunkowanie szałasów, wygląd samych szałasów, jak i należących do nich koszar, gospodarcze znaczenie pasterstwa wysokogórskiego, wędrówki i drogi pasterskie, wreszcie charakter, strój i tryb życia pasterzy w związku z fizyo-antropografią otoczenia. Prof. Sawicki zakończył wywody swoje analizą hipotez co do czasu i sposobu zaprowadzenia szałasnictwa zachodnio-karpackiego oraz rozpatrzeniem przyczyn i rozmiaru jego upadku.

Muzeum archeologiczne Akademii otrzymało naczynia gliniane, znalezione wraz z monetami z XIII wieku w Brzegach nad Nidą, a ofiarowane Akademii

przez c. i k. Komendę obwodową w Jędrzejowie. Opracowanie i oznaczenie monet powierzyła Akademia p. Dr. Maryanowi Gumowskiemu. Nadto otrzymało Muzeum od p. Inżyniera Stefana Szemplińskiego fragmenta dwu naczyń starodawnych o średniowiecznej ornamentyce, wydobytych przy kopaniu kanału w ul. Mikołajskiej w Krakowie.

Komisyja historyi nauk matematyczno-przyrodniczych odbyła jedno posiedzenie (d. 8 listopada 1916 r.), na którem zostały wygłoszone następujące komunikaty naukowe:

1) X. Konstanty Czaykowski T. J.: „Pomiar koła u Kochańskiego“.

2) Prof. Dr. Ludwik Birkenmajer: „Drobne wiadomości do historyi astronomii w Polsce XIV-go wieku“.

3) Prof. Dr. Józef Rostafiński: „Rośliny ogrodu botanicznego w Warszawie w r. 1651“.

Biblioteka Akademii. Inwentarz dzieł drukowanych Biblioteki prócz zbiorów Walewskiego i Lubomirskiego wykazuje dzieł 45.245.

Zbiór map i atlasów obejmuje 782 numerów.

Darów otrzymała Biblioteka 284 w 323 tomach.

Czytelnia była i w tym roku otwarta tylko od godz. 10 do 2. Korzystało z niej prócz członków Akademii i współpracowników Komisyj Akademickich osób 156 razy 1937. Czytano w niej 640 dzieł w 1500 tomach. Rękopisów czytano 311; z innych bibliotek sprowadzono 124 rękopisów.

Wypożyczono 446 dzieł w 620 tomach.

W dziale rękopisów uporządkowano ostatecznie i skatalogowano dar p. Dra Bolesława hr. Richthofena. W ten sposób zbiory rękopiśmienne Akademii powiększyły

się o kolekcję około 3000 listów, adresowanych, prócz nielicznych wyjątków, do dziada ofiarodawcy, Walerego Wielogłowskiego, majora wojsk polskich z r. 1830—31, potem emigranta we Francyi, wreszcie właściciela księgarni w Krakowie i płodnego pisarza katolickiego i ludowego. Pomiędzy listami znajduje się jeden list Adama Mickiewicza i po kilkanaście lub kilkadziesiąt od wielu wybitniejszych osób zwłaszcza z pośród Emigracji, jak n. p. ks. Karola Antoniewicza, ks. Edwarda Duńskiego, ks. Hieronima Kajsiewicza, Jana Koźmiana, Cezarego Platera, ks. Piotra Semenienki, Pawła Popiela i Józefa Zaleskiego. Zbiór ten powiększa i uzupełnia znajdujące się w Akademii materyały rękopiśmienne i drukowane do Emigracji po r. 1831 i do dziejów narodu polskiego w kraju w okresie przed powstaniem r. 1863.

W najbliższym czasie ukończy się też katalogowanie cennego daru p. Dra Franciszka Paszkowskiego.

Sprawozdanie Stacyi Naukowej i Biblioteki polskiej w Paryżu za rok 1916 — z powodu wydarzeń wojennych nie nadeszło.

Sprawozdanie Sekretarza Generalnego

z czynności Akademii

od kwietnia 1916 do kwietnia 1917 r.

Z funduszu na wydawnictwo podręczników przyrodniczych ukazał się III tom „Anatomii człowieka” ś. p. Prof. Adama Bochenka a zarazem przystąpiono do druku drugiego wydania I tomu tegoż dzieła, z którego dotychczas wydrukowano już 30 arkuszy. Tom ten niebawem ukaże się na widok publiczny. Kierownictwo tego wydawnictwa pozostaje w rękach Prof. Dra St. Ciechanowskiego.

Nakładem funduszu im. Włodzimierza Spasowicza ukazały się dwie prace Dra Jana St. Bystronia: 1) „Zwyczaj zniwiarskie w Polsce”, zapowiedziane już w zeszłorocznym sprawozdaniu, oraz: 2) „Słowiańskie obrzędy rodzinne. Obrzędy związane z narodzeniem dziecka”.

Kosztom funduszu im. Nestora Bucewicza ogłoszoną została praca Prof. Tadeusza Sinki: „Antyk Wypiańskiego”.

Nakładem fund. wydawniczego fundacyi ś. p. Wiktora Osławskiego ukazały się dwa dzieła: 1) Dr. Sta-

- Brückner Aleksander.** Zasady etymologii słowiańskiej (*R. I. 56).
Kraków 1917, 8-o, str. 84. K 3.—
- Bulanda Edmund.** Mit o Kronosie na czerwono-figurowym kraterze
ze zbiorów Jerzego hr. Mycielskiego (Spr. 1916, Nr. 7).
- Chrzanowski Ignacy.** O komedjach Fredry (Spr. 1917, Nr. 3).
- Cracovia artificum.** 1300—1500 — wydał Dr. Jan Ptaśnik. Kra-
ków 1917, 8-o, str. 28* i 482. K 15.—
(Źródła do historii sztuki i cywilizacji w Polsce. Tom IV).
- Demetrykiewicz Włodzimierz.** Studya prehistoryczne w Szwajcaryi.
Część I (Spr. 1916, Nr. 6).
— Studya prehistoryczne w Szwajcaryi. Część II. (Badania nau-
kowe na nowo odkrytej budowli palowej z epoki bronzowej
na jeziorze Zurychskim przy t. zw. Alpenquai w Zurychu)
(Spr. 1916, Nr. 8).
- Dynowska Marya.** Filip Nereusz Golański na tle współczesnej epoki.
Studyum dziejom neoklasycyzmu w Polsce poświęcone. (*R.
I. 55). Kraków 1916, 8-o, str. 70. K 2:10
- Gawełek Franciszek.** Lajkonik jako zabytek średniowieczny (Spr.
1916, Nr. 10).
- Grabowski Tadeusz.** Pierwsza polska ars historica z r. 1557 (Spr.
1916, Nr. 10).
— Teorya poezyi od wieków średnich do epoki romantycznej
w Polsce (Spr. 1916, Nr. 7).
— *patrz:* Biblioteka pis. pol. Nr. 72.
- Grzegorzewski Jan.** Narzecze południowe Karaitów polskich czyli
t. zw. Łach-Karaimów (Spr. 1917, Nr. 3).
- Kallenbach Józef.** O odszukanym autografie „Trzeciej części Dzia-
dów” A. Mickiewicza (Spr. 1916, Nr. 9).
- Lehr Tadeusz.** Zapożyczenia dolnoniemieckie w języku połabskim
(*MKj. VII). Kraków 1917, 8-o, str. 271—318 K 1:20
- Łoś Jan,** *patrz:* Biblioteka pis. pol. Nr. 71 i 72.
- Łucki Aleksander.** Wykłady lozańskie Adama Mickiewicza (Spr.
1916, Nr. 9).
- Mann Maurycy.** Nowa Heloiza Jana Jakóba Rousseau. Studyum
literackie (*R. I. 56). Kraków 1917, 8-o, str. 95. K 3.—
- Morawski Kazimierz,** *patrz:* Biblioteka przekładów etc.

Nitsch Kazimierz. Monografie polskich cech gwarowych. Nr. 1. Fonetyka międzywyrazowa. Nr. 2. Małopolskie *ch*. Kraków 1916, 8-o, 1 mapa, str. 58. K 240

— Monografie polskich cech gwarowych. Nr. 3. Prasłowiańskie *Ź*. Kraków 1916, 8-o, 1 mapa, str. 47. K 240

Ptaśnik Jan, *patrz: Cracovia artificum*.

Rostafiński Józef. Tchórz, kuna i łasica (*R. I. 55). Kraków 1916, 8-o, str. 25. K —75

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny. Serya III, tom VIII. — Ogólnego zbioru tom 53. — Kraków 1916, 8-o, str. 348. K 1050

Treść. Jachimecki Zdzisław. Tabulatura organowa z biblioteki klasztoru św. Ducha w Krakowie z r. 1548, str. 1. — Brückner Aleksander. Przyczynki do dziejów języka polskiego. Serya trzecia, str. 59. — Szykowski Maryan. Gessneryzm w poezji polskiej, str. 139. — Rostafiński Józef. O nazwach oraz użytkach ćwikły, buraków i barszczu, str. 261. — Windakiewicz Stanisław. Krasiński i Dante, str. 305. — Sinko Thaddaeus. De Cypriano Martyre a Gregorio Nazianzeno laudato, str. 318.

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny. Serya III, tom X. — Ogólnego zbioru tom 55. — Kraków 1917, 8-o, str. 406. K 12—

Treść. Morawski Casimirus. Quaestiones convivales, str. 1. — Szykowski Maryan. Edwarda Younga „Myśli nocne“ w poezji polskiej (Ze studyów nad genezą polskiego romantyzmu), str. 20. — Schneider Stanisław. Ze studyów mitologicznych i ludoznawczych. 1. Mit o „kurze niebieskiej“. — 2. Święto majowe. — 3. Święto umarłych. — 4. Religia Dionizosa. — 5. Dyoskurowie i Helena, str. 73. — Brückner Aleksander. Przyczynki do dziejów języka polskiego. Serya piąta i ostatnia, str. 157. — Rostafiński Józef. Tchórz, kuna i łasica, str. 246. — Dynowska Marya. Filip Nereusz Gołański na tle współczesnej epoki. Studium dziejom neoklasycyzmu w Polsce poświęcone, str. 269. — Szykowski Maryan. Dzieje polskiego upiора przed wystąpieniem Mickiewicza, str. 339.

Sajdak Jan. De Nicephori Blemmydae in Gregorium Nazianzenum acoluthia (Spr. 1916, Nr. 7).

— De oratione Εἰς τὸν εὐαγγελισμὸν falso Gregorio Nysseno adscripta (Spr. 1916, Nr. 7).

— Quae ratio inter Gregorium Nazianzenum et vetustissima carmina christiana intercedat (Spr. 1916, Nr. 6).

Schneider Stanisław. Ze studyów mitologicznych i ludoznawczych.

1. Mit o „kurze niebieskiej“. — 2. Święto majowe. — 3. Święto umarłych. — 4. Religia Dyonizosa. — 5. Dyoskurowie i Helena (*R. I. 55). Kraków 1916, 8-o, str. 84. K 2—

Szczepeński Władysław X. Co znaczy *Kbrt hā'-āreš*? (Spr. 1916, Nr. 7).

Sinko Tadeusz. De Cypriano martyre a Gregorio Nazianzeno laudato (*R. I. 53). Kraków 1916, 8-o, str. 33. K —90

— Mickiewiczowe Widzenie ks. Piotra (Spr. 1917, Nr. 1).

Szydłowski Tadeusz. O refektarzu cysterskiego klasztoru w Koprzywnicy (Spr. 1916, Nr. 10).

— O rzeźbach średniowiecznych kościoła w Wiślicy (Spr. 1916, Nr. 8).

— O zniszczonych wojną zabytkach Galicyi wschodniej (Spr. 1916, Nr. 9).

Szykowski Marian. Dzieje polskiego upiора przed wystąpieniem Mickiewicza (*R. I. 55). Kraków 1917, 8-o, str. 70. K 2—

Tomkowicz Stanisław. Obecny stan archiwów i bibliotek w Królestwie Polskiem pod okupacją austriacką (Spr. 1916, Nr. 5).

— Zabytki Ołyki na Wołyniu (Spr. 1916, Nr. 8).

Tretiak Józef. O nieznanym wierszu Mickiewicza z czasów wileńskich (Spr. 1916, Nr. 5).

Windakiewicz Stanisław. Krasiński i Dante (*R. I. 53). Kraków 1916, 8-o, str. 15. K —40

Witkowski Stanisław. Studya nad Homerem. Doloneja. (*R. I. 56). Kraków 1917, 8-o, str. 87. K 260

Wyczyński Kazimierz. Spostrzeżenia odnoszące się do romańskiej epoki kolegiaty Wiślickiej (Spr. 1916, Nr. 9).

Zasady pisowni polskiej. Kraków 1917, 8-o, str. 15. K —30

II. Wydział historyczno-filozoficzny.

Archiwum Komisji historycznej. Tom X. — Kraków 1916, 8-o,
str. 415. K 10.—

Treść. Inwentarz dóbr i dochodów biskupstwa włocławskiego z roku 1534 — wydał Bolesław Ulanowski, str. 1. — Acta capituli Plocensis ab an. 1514 ad an. 1577 — edidit Boleslaus Ulanowski, str. 129. — Materyały do dziejów kolegiaty Pułtuskiej — wydali B. Ulanowski i St. Zachorowski, str. 306.

Boratyński Ludwik. Najdawniejsze relacye biskupów polskich o stanie dyecezyi (*relationes status ecclesiarum*) z Archiwum Kongregacyi del Concilio w Rzymie. (Osobne odbicie ze Sprawozdań z posiedzeń Ak. Um. 1916, Nr. 5). Kraków 1916, 8-o, str. 20. K —60

Bujak Franciszek. O najdawniejszem osadnictwie ziem polskich (Spr. 1916, Nr. 8). ¹⁾

Bystron Jan Stanisław. Rozwój problemu socyologicznego w nauce polskiej (Spr. 1916, Nr. 7).

— Studya nad zwyczajami ludowymi. 1. Zakładziny domów. — 2. Pszczoły w pojęciach i zwyczajach ludu. (*R. II. 60). Kraków 1917, 8-o, str. 39. K 120

Chodyński Stanisław X., patrz: Statuty kapituły etc.

Chotkowski Władysław X. Dzieje klasztorów i monasterów galicyjskich w czasach rozbiorowych. Część I. Zakony doszczętnie zniesione (Spr. 1916, Nr. 6).

Czubryński Antoni. Twardowski i Pająk oraz przeżytki kultu ognia (Spr. 1917, Nr. 1).

Dąbrowski Jan. Z czasów Łokietka. Studya nad stosunkami polsko-węgierskimi w XIV w. Część I (*R. II. 59). Kraków 1916, 8-o, str. 51. K 150

Elzenberg Henryk. Podstawy metafizyki Leibniza. (*R. II. 60). Kraków 1917, 8-o, str. 70. K 2.—

Fijałek Jan X., patrz: Statuty kapituły etc.

¹⁾ Niema streszczenia.

Grzegorzewski Jan. Dwa fermany sultańskie z wieku XVIII. Zarys historyczny traktatów handlowych Polski z Turcyą (Spr. 1917, Nr. 2).

Halecki Oskar. Dzieje Unii Jagiellońskiej (Spr. 1917, Nr. 3).

Horodyski Władysław. Filozofia Lamberta w stosunku do rozwoju poglądów Kanta oraz do Bakona (Spr. 1916, Nr. 9).

Jachimiecki Zdzisław, *patrz: Pieśń rokoszan etc.*

Kolankowski Ludwik. Dzieje Litwy za Jagiellonów (Spr. 1916, Nr. 10).

Kętrzyński Wojciech. O rękopisie Nr. 470 Biblioteki publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie (*R. II. 60). Kraków 1917, 8-o, str. 12. K — 50

Michalski Konstanty X. Jan Buridanus i jego wpływ na filozofię scholastyczną w Polsce (Spr. 1916, Nr. 10).

Morawski Kazimierz. Cesarz Claudius (*Rocznik 1914/16). Kraków 1916, 8-o, str. 33. K — 90

Pieśń rokoszan z r. 1606. Z oryginału w rękopisie Nr. 1047 Biblioteki Akademii Umiejętności — wydał Zdzisław Jachimiecki. (Osobne odbicie z I tomu Pism rokoszowych). Kraków 1916, 8-o, z nutami, str. 13. K — 60

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział historyczno-filozoficzny. Serya II, tom XXXIV. — Ogólnego zbioru tom 59. — Kraków 1916, 8-o, str. 326. K 10—

Treść. Boratyński Ludwik. J. A. Caligari, nuceyusz Ap. w Polsce (1578—1581), str. 1. — Brzeski Tadeusz. O granicach ekonomii społecznej. Granice pojęciowe i pojęcia graniczne, str. 54. — Łodyński Maryan. Falsyfikaty wśród dokumentów biskupstwa płockiego w XIII wieku (Studium historyczno-dyplomatyczne), str. 148. — Bogatyński Władysław. Z dziejów małżeństwa Zygmunta Augusta z Barbarą, str. 192. — Halecki Oskar. Litwa, Ruś i Żmudź jako części składowe Wielkiego Księstwa litewskiego, str. 214. — Kłodziński Adam. Łokietek a Habsburgowie (1300—1332), str. 255. — Dąbrowski Jan. Z czasów Łokietka. Studya nad stosunkami polsko-węgierskimi w XIV w. Część I, str. 278.

Stamm Edward. Pesymizm i optymizm. Studium nad podstawami etyki czynnej rezygnacyi (Spr. 1916, Nr. 5).

Statuty kapituły katedralnej Włocławskiej z materyałów przysposobionych przez X. Prałata Stan. Chodyńskiego — wydał i Bibliografią ustawodawstwa kapitulnego w Polsce poprzedził X. Dr. Jan Fijałek. Kraków 1916, 8-o, str. CCXXI i 492.

K 15.—

Szczepański Władysław X. Cztery Ewangelie (Wstęp, nowy przekład i komentarz) (Spr. 1916, Nr. 5).

Taubenschlag Rafał. Przyczynki do rzymskiego prawa grobowego (Spr. 1917, Nr. 3).

— Proces o Werginię. Studium historyczno-prawne (*R. II. 60). Kraków 1917, 8-o, str. 19.

K —60

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Bassalik Kazimierz. O roli kwasu szczawiowego w zielonych roślinach. I. Rozkład kwasu szczawiowego w szczawiu *Rumex acetosa* (B. III. 1916, B, str. 203).

Cybulski Napoleon. Z dziedziny termodynamiki mięśni (5 ryc.) (B. III. 1916, B, str. 105).

Czubalski Franciszek. Chemiczne podniety nerwów (1 ryc.) (B. III. 1916, B, str. 183).

Dziewoński Karol i Leyko Zygmunt. O dehydrogenizacji acenaftenu. Wiadomość tymczasowa (B. III. 1916, A, str. 159).

Dziewulski Władysław. Krytyczne uwagi, dotyczące prądów gwiazd, z uwzględnieniem gwiazd grupy β , γ , δ , ϵ , ζ *Ursae majoris*. (B. III. 1916, A, str. 251).

Goetel Walery. Stratygrafia liasu regłowego i rozwiązanie kwestyi dolomitu choçańskiego w Tatrach (B. III. 1916, A, str. 1).

Janczewski Edward. Mieszaniec porzeczki dwupiennej z dwupłciową (2 ryc.) (B. III. 1916, B, str. 98).

Leyko Zygmunt, *patrz:* Dziewoński K. i Leyko Z.

Lichtenstein Leon. Przyczynek do teorii podobnego odwzorowania. Odwzorowanie podobne nieanalitycznej części powierzchni na obszar płaski (B. III. 1916, A, str. 192).

Lityński A. O budowie i znaczeniu systematycznym odnóży wioślarek (1 tabl.) (B. III. 1916, B, str. 3).

Minkiewicz Stanisław. Nowe i mało znane gatunki skorupiaków z jezior tatrzańskich (2 tabl.) (B. III. 1916, *B*, str. 56).

Natanson Władysław. O posuwaniu się energii promieniowania przez materjalne ośrodki (B. III. 1916, *A*, str. 221).

Rogała Wojciech. Górnekredowe utwory na Podolu galicyjskiem. Część II: Emszer i Senon (1 tabela) (B. III. 1916, *A*, str. 259).

Rogoziński Feliks. Przyczynki do chemii biologicznej fosforu, II. (B. III. 1916, *B*, str. 81).

Rouppert Kazimierz. Dalsze studia nad włosami parzącymi roślin. (B. III. 1916, *B*, str. 160).

Smoluchowski Maryan. Doświadczałne sprawdzenie teoryi Rayleigha o istocie błękitu nieba (B. III. 1916, *A*, str. 218).

Sprawozdanie Komisji fizyograficznej, obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu lat 1914 i 1915 oraz Materyały do fizyografii kraju. Tom 50. Kraków 1916, 8-o, str. XXIV+185+29. K 9—

Treść. Sprawozdania. I. Przegląd czynności Komisji fizyograficznej akademickiej w ciągu lat 1914/15 i 1915/16, str. V. — II. Spis członków Komisji fizyograficznej akademickiej, str. XVI. — III. Obrót funduszków Komisji fizyograficznej w latach 1914 i 1915, str. XXII. — Materyały do fizyografii kraju: Pawłowski St. W sprawie wieku nowszej rzeźby polskich Karpat fliszowych, str. 1. — Wierdak Sz. Roślinność Boleszowiec (Przyczynek do znajomości flory Opola), str. 13. — Żmuda A. J. Rośliny zebrane na Żmudzi przez Prof. Dra E. Janczewskiego. Część II (z tablicą), str. 31. — Sitowski L. Ptaki Pienin, str. 44. — Wróblewski A. Drugi przyczynek do znajomości grzybów Pokucia i Karpat Pokuckich, str. 82. — Pawlica Wł. O złożach mineralnych granitu tatrzańskiego, str. — 155. Żmuda A. J. Bryotheca Polonica (Część IV. Nr. 151—200), str. 169. — Simm K. *Diaptomus alluaudi* de Guerne et Rich., nowy gatunek dla fauny skorupiaków galicyjskich, str. 175. — Krasucki A. Przyczynek do poznania fauny Siwej Wody w Wyżyskach pod Szklą, str. 180. — Szafer Wł. Zasługi Wincentego Pola dla geografii roślin w Polsce, str. 1.

Wodziezko A. O pewnej reakcyi chemicznej żywych komórek śródskórni (1 tabl.) (B. III. 1916, B, str. 31).

Zakrzewski Konstanty. O cieple właściwem ciał ciekłych w objętości stałej (5 ryc.) (B. III. 1916, A, str. 33).

Zawidzki Jan. Studya nad dynamiką chemiczną procesów autokatalitycznych: IV. Systematyka i kinetyka reakcyi autokatalitycznych (37 ryc.) (B. III. 1916, A, str. 339).

Żmuda Antoni. O pewnej mutacyi trawy *Apera spica venti* (2 tabl.) (B. III. 1916, B, str. 45).

IV. Dzieła osobno wydane.

Bochenek Adam. Anatomia człowieka. Podręcznik dla słuchaczy szkół wyższych i lekarzy. Tom II — przygotował do druku Prof. Dr. Stanisław Ciechanowski. Kraków 1916, 8-o, str. IX i 395, 285 rycin. K 20—

— — Tom III. Kraków 1916, 8-o, str. VII i 326, 158 rycin. K 20—

Bystron Jan Stanisław. Słowiańskie obrzędy rodzinne. Obrzędy związane z narodzeniem dziecka. Kraków 1916, 8-o, str. 148. K 3·60

— Zwyczaje żniwarskie w Polsce. Kraków 1916, 8-o, str. XI i 293. K 6—

Cepnik Henryk, patrz: Fredro Aleksander.

Ciechanowski Stanisław, patrz: Bochenek A.

Czubek Jan, patrz: Pisma polityczne.

Dobrzyńska-Rybicka L. System etyczny Hugona Kollataja. Kraków 1917, 8-o, str. 171 i 2 nlb. K 5—

Fredro Aleksander. „Intryga na prędcie“. Nieznana komedia — wydał i wstępem opatrzył Henryk Cepnik. Kraków 1917, 8-o, str. 58. K 2—

Konopczyński Władysław. Geneza i ustanowienie Rady Nieustającej. Kraków 1917, 8-o, str. X i 432. K 12—

Meletemata patristica, patrz: Sinko Tadeusz.

Michalski Konstanty i Sinko Tadeusz. Przyczynki z kodeksu mogilskiego do dziejów oświaty w Polsce w XV wieku. Kraków 1917, 8-o, str. 86. K 2·50

Pisma polityczne z czasów rokoszu Zebrzydowskiego 1606—1608.

Tom I. Poezya rokoszowa — wydał Jan Czubek. Kraków 1916, 8-o, z nutami, str. XI i 406. K 10—

Sinko Tadeusz. Antyk Wyspiańskiego. Kraków 1916, 8-o, str. 319. K 7—

— De traditione orationum Gregorii Nazianzeni. Pars prima. Cracoviae 1917, 8-o, str. VII+241. K 750
[Meletemata patristica. II.]

— *patrz:* Michalski Konstanty.

Taylor Edward. Pojęcie współdzielczości. Kraków 1916, 8-o, str. 131. K 360

Tretiak Józef. Adam Mickiewicz w świetle nowych źródeł. 1815—1821. Kraków 1917, 8-o, str. VIII+327, z dwoma portretami. K 9—

Ujejski Józef. Główne idee w „Anhellim“ Słowackiego. Kraków 1916, 8-o, str. 140. K 3—

Zachorowski Stanisław. Studya z historii prawa kościelnego i polskiego. Kraków 1917, 8-o, str. VII i 201. K 6—

Treść: Colloquia w Polsce od w. XII do XIV. — Synody dyecezyalne w latach 1423—1427. — Consilia w sprawie koronacy Witolda (1429—1430).

V. Rocznik.

Rocznik Akademii Umiejętności. Rok 1914/1916. Kraków 1916, 8-o, LXI i 185, z 32 tablicami zestawień rachunkowych za r. 1914 i 1915. K 4—

Treść. Skład Akademii Umiejętności (w lipcu 1916), str. I—LXI. — Posiedzenie publiczne dnia 10 czerwca 1916: I. Przemówienie Prezesa J. E. Stanisława hr. Tarnowskiego, str. 3. — II. Sprawozdanie Sekretarza Generalnego, str. 8. — Morawski Kazimierz. Cezarz Claudius (odczyt), str. 74. — Bibliografia wydawnictw Akademii Umiejętności, str. 107. — Nagrody i konkursy, str. 138. — Sprawozdania i wnioski co do nagród z fundacyi ś. p. Probuśa Barczewskiego, str. 149. — Wykaz stosunków Akademii z innemi instytu-

cyami naukowemi, str. 155. — Indeks osobowy i rzeczowy, str. 181. — Sprawozdanie ze stanu i użycia funduszów Akademii za rok 1914 i 1915 (tablic 32), str. 185.

VI. Bibliografia, Sprawozdania i Bulletin.

Bibliografia polska. Rok 1917, Nr. 1—2, 8-o, str. 30+2 nl.

— Rok 1917, Nr. 3—4, 8-o, str. 33—56.

Wydawnictwo Akademii Umiejętności. Wychodzi w Krakowie z początkiem każdego miesiąca. Przedpłatę roczną K 5 lub Rb 2 oraz ogłoszenia przyjmuje Księgarnia G. Gebethnera i Spółki w Krakowie.

Sprawozdanie z czynności i posiedzeń Akademii Umiejętności. Rok 1916, Nr. 5—10; rok 1917, Nr. 1—4.

(Prenumerata roczna K 3—; zeszyt osobny K —50).

Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie. I. Classe de philologie. II. Classe d'histoire et de philosophie. Rok 1916, Nr. 1—10, 8-o, str. 132.

(Prenumerata roczna K 6—; zeszyt osobny K —80).

Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie. III. Classe des Sciences mathématiques et naturelles. Série A: Sciences mathématiques. Rok 1915, Nr. 1—10, 8-o, str. 444, liczne rysunki i 12 tablic; rok 1916, Nr. 1—8, 8-o, str. 512, liczne rysunki i 6 tablic.

— Série B: Sciences naturelles. Rok 1915, Nr. 1—10, 8-o, str. 344, liczne rysunki i 17 tablic; rok 1916, Nr. 1—8, 8-o, str. 256, liczne rysunki i 9 tablic.

Od 1 stycznia 1910 „Bulletin“ Wyd. mat.-przyr. podzielono na dwa działy: Dział A — Nauki matematyczne, Dział B — Nauki biologiczne (Prenumerata roczna działu A wynosi K 8—; Działu B — K 10—; ceny osobnych zeszytów uwidocznione są na ostatniej stronie okładki).
